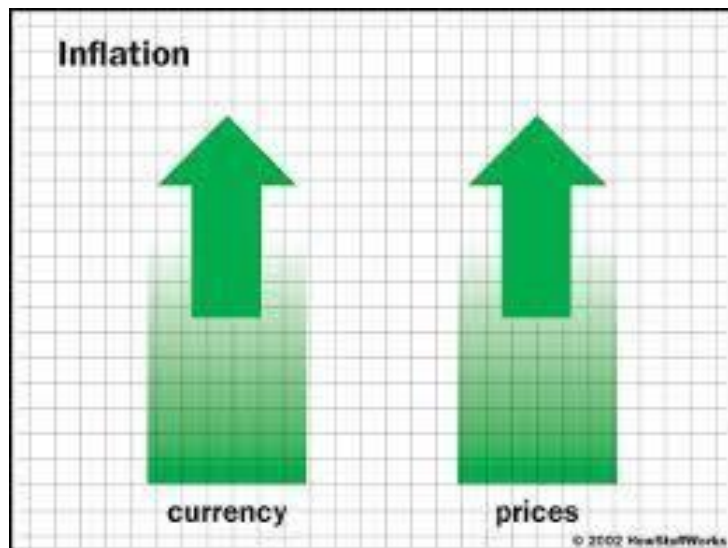

เงินเฟ้อ เงินฝืด และการว่างงาน

เงินเฟ้อ (Inflation)

เงินเฟ้อ (Inflation) หมายถึง การที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

- ปัจจัยสำคัญที่ชี้ให้ทราบว่ามีการเงินเฟ้อคือ เวลา
- สิ่งที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของระดับราคา คือ ดัชนีราคา (Price Index)

ดัชนีราคาผู้บริโภค

(Consumer Price Index: CPI)

- ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) เป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลง ราคาสินค้าและบริการตามคุณภาพที่กำหนดไว้ในปริมาณคงที่ ซึ่งผู้บริโภคซื้อเป็นประจำในระยะเวลาหนึ่งเปรียบเทียบกับอีกระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้เป็นปีฐาน

ดัชนีราคาผู้บริโภค

(Consumer Price Index: CPI)

- การวัดดัชนีราคาผู้บริโภคได้จากการสำรวจครัวเรือนทั่วไปว่า มีรสนิยมการบริโภคอย่างไร กล่าวคือ พยายามหาลักษณะการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ
- ตัวอย่างเช่น การบริโภคในช่วงเวลาหนึ่ง มีการบริโภคข้าว หมู ไข่ ผัก เครื่องดื่ม ผลไม้ แชมพู ผงซักฟอก ดูภาพยนตร์ ค่าเช่าบ้าน รักษาพยาบาล ค่ารถประจำทาง ฯลฯ

อัตราเงินเฟ้อ

1. เงินเฟ้อระดับต่ำ
2. เงินเฟ้อระดับกลาง
3. เงินเฟ้อระดับสูง

เงินเฟ้อระดับต่ำ

- **เงินเฟ้อระดับต่ำ (Low Inflation)** หมายถึง การที่อัตราภาวะเงินเฟ้ออยู่ในระดับเลขหลักเดียว ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นค่อยเป็นค่อยไป ค่อนข้างมีเสถียรภาพ และค่าของเงินมีเสถียรภาพไม่เปลี่ยนแปลงมากนักซึ่งถือว่ามีผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ธุรกิจมีโอกาสทำกำไรได้มากขึ้น ตามราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติของประเทศสูงขึ้น เศรษฐกิจของประเทศก็จะรุ่งเรือง

เงินเฟ้อระดับกลาง

- **เงินเฟ้อระดับกลาง (Galloping Onflation)** หมายถึง การที่อัตราภาวะเงินเฟ้ออยู่ใน ระดับเลขสองหลัก
- ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น อย่างรวดเร็ว ทำให้มูลค่าของเงินลดลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนจะเปลี่ยนจากการถือเงินมาเป็นการถือทรัพย์สิน และจะถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยเท่าที่จำเป็น

เงินเฟ้อระดับรุนแรง

- **เงินเฟ้อระดับรุนแรง (Hyperinflation)** หมายถึง การที่อัตราภาวะเงินเฟ้ออยู่ใน ระดับเกินร้อยละ 50
- ภาวะเงินเฟ้อระดับรุนแรงนี้ ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อำนาจซื้อของเงินลดลงอย่างรวดเร็วมาก ซึ่งมักเกิดขึ้น ในขณะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือเกิดสงคราม เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

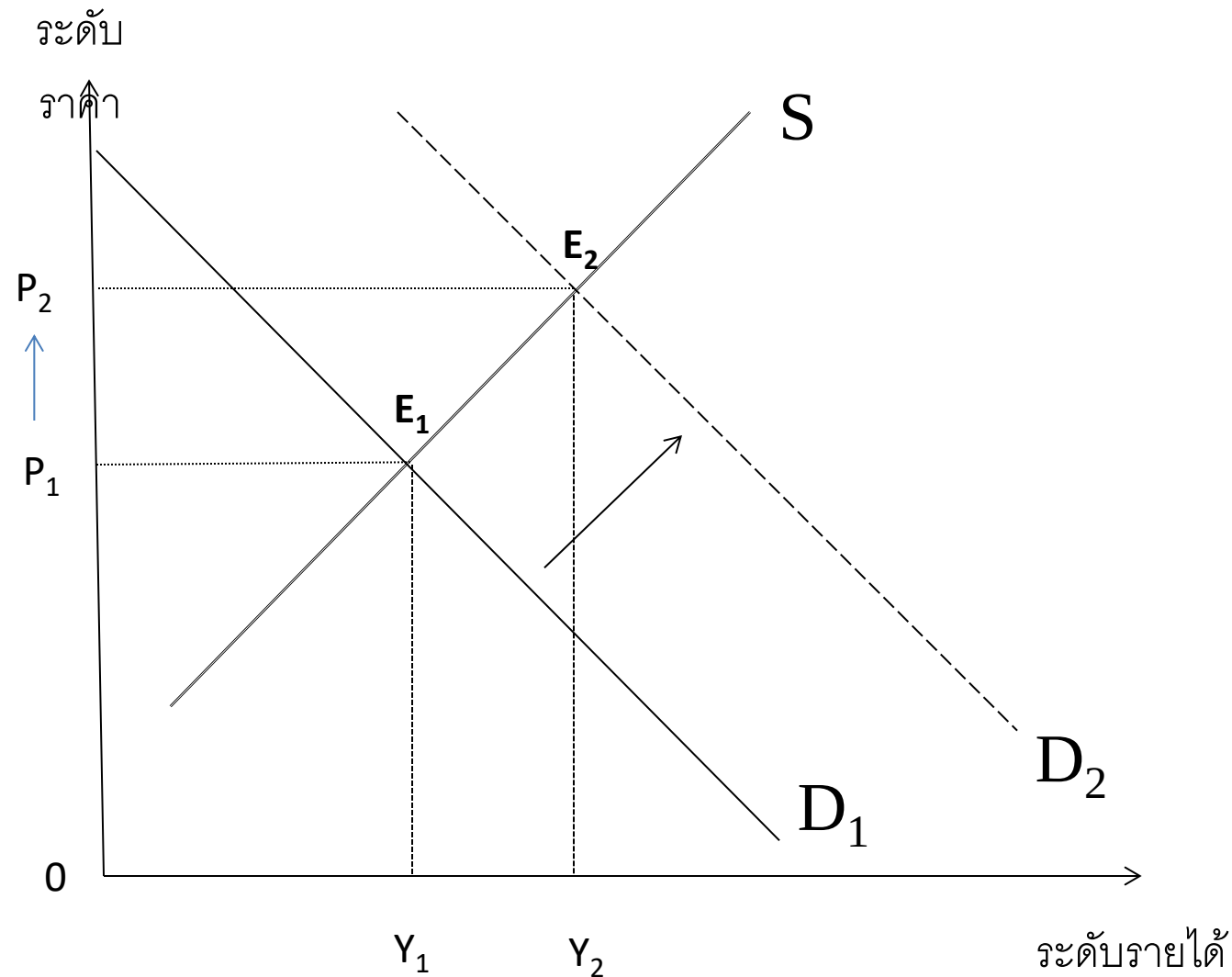
สาเหตุเงินเฟ้อ

1. เงินเฟ้อทางด้านอุปสงค์ หรือ แรงดึงทางด้านอุปสงค์ (Demand-Pull Inflation)
2. เงินเฟ้อทางด้านอุปทาน หรือ ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น (Cost-Push Inflation)

เงินเฟ้อด้านอุปสงค์ (Demand-Pull Inflation)

- เงินเฟ้อทางด้านอุปสงค์ (Demand-Pull Inflation) คือการอธิบายสาเหตุของเงินเฟ้อ ทางด้านอุปสงค์ว่าเกิดจากการที่อุปสงค์รวมมีมากกว่า อุปทานรวม ณ ระดับราคาสินค้าที่เป็นอยู่ ขณะนั้นผลคือทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น
- อัตราเงินเฟ้อเนื่องมาจากอุปสงค์นั้นเกิดขึ้น เมื่ออุปสงค์รวมได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ซึ่งจะผลทำให้ระดับราคา ณ จุดดุลยภาพเพิ่มขึ้น

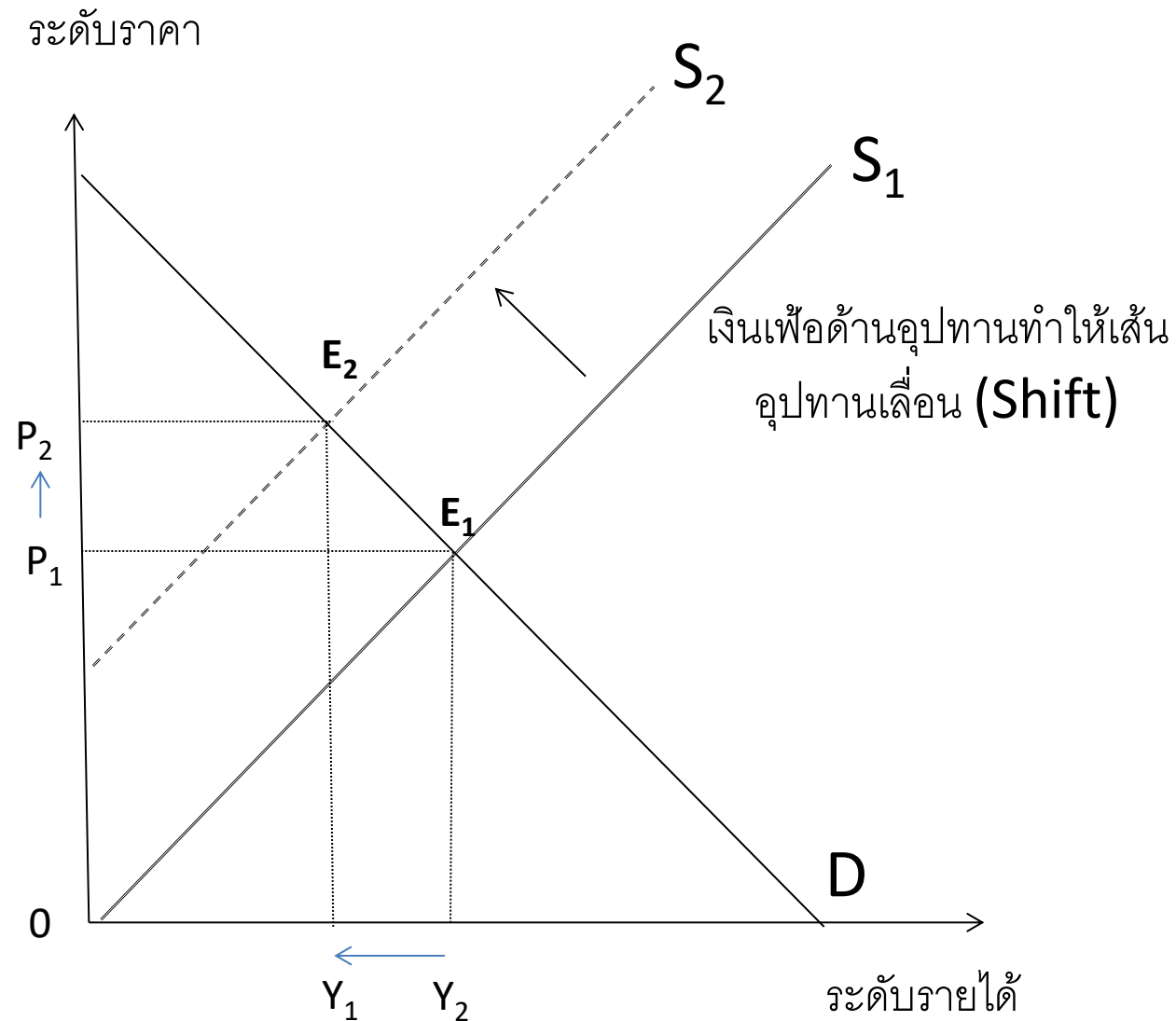
เงินเฟ้อด้านอุปสงค์ (Demand-Pull Inflation)

เงินเฟ้อด้านอุปทาน (Cost-Push Inflation)

- เงินเฟ้อด้านอุปทาน (Cost-Push Inflation) หมายถึง เงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเนื่องจาก สาเหตุด้านอุปทาน (Supply) หรือ ต้นทุนการผลิต (Cost) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการใช้พิจารณา กำหนดราคาสินค้าและบริการ
- ถ้าต้นทุนเพิ่มขึ้น เช่น ค่าแรงงาน ราคาวัตถุดิบเพิ่มขึ้น หรือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลทำให้ระดับราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น

เงินเฟ้อด้านอุปทาน (Cost-Push Inflation)

ผลของภาวะเงินเฟ้อ

1. ผลต่อธุรกิจ

เมื่อเงินเฟ้อรุนแรง ความไม่แน่นอนทางธุรกิจก็สูงขึ้น การทำสัญญาทางธุรกิจล่วงหน้ามีความเสี่ยงสูงขึ้น เพราะคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า แต่ละชนิดได้ยาก ความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง เกี่ยวกับค่าจ้างจะเพิ่มมากขึ้น

2. ผลต่อความต้องการถือเงิน

ภาวะเงินเฟ้อจะทำให้ค่าของเงินลดลง เพราะการที่ราคาสินค้าสูงขึ้น ทำให้จำนวนเงิน เท่าเดิมซื้อสินค้าได้น้อยลง ความต้องการถือเงินจะขึ้น อยู่กับการคาดคะเนราคาสินค้าหรือค่าของเงินด้วย ถ้าค่าของเงินลดลง ประชาชนจะพยายามถือเงินสดน้อยลง มีแนวโน้มการใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการมากขึ้น

ผลของภาวะเงินเฟ้อ

3. ผลต่อดุลการค้า

ถ้าอัตราเงินเฟ้อของเราสูงกว่าประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องหลายปีจะส่งผลให้ขาดดุลการค้าสูงขึ้น ซึ่งจะสร้างแรงกดดันให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงปัญหานี้จะรุนแรงมากถ้าประเทศนั้น ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ดังเช่น กรณีวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540

4. ผลต่อการผลิต

ถ้าเงินเฟ้อรุนแรง การผลิตของประเทศจะเสียหายมากเพราะคนจะหันมาสนใจการเก็งกำไรมากกว่าการผลิตประชาชนหาเงินมาจะรีบใช้จ่าย

ผลของภาวะเงินเฟ้อ

5. วิฤตทางการเงิน

ในทางกลับกันถ้าอัตราเงินเฟ้อติดลบ หรือ เงินฝืด (Deflation) ประชาชนจะพยายามชะลอการใช้เงินให้ถึงที่สุดจะส่งผลให้เศรษฐกิจถดถอยได้ง่าย ถ้าระบบเศรษฐกิจเกิดภาวะเงินฝืดเป็น อันตรายอย่างยิ่งต่อระบบการเงิน อาจส่งผลให้ถึงขั้นวิฤตทางการเงิน (Financial Crisis)

6. ผลต่อรัฐบาล

ภาวะเงินเฟ้อทำให้ประชาชนมีรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มสูงขึ้น การเก็บภาษีของรัฐบาลในอัตราก้าวหน้าทำให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปภาษีอากรเพิ่มขึ้น ส่วนรายจ่ายของรัฐบาล ถ้าเป็นรายจ่ายคงที่ เช่น เงินเดือน บำนาญ เงินสงเคราะห์ต่างๆ รัฐบาลจะได้รับประโยชน์เพราะค่าเงินมีค่าน้อยลง ขณะเดียวกัน ถ้ารัฐบาลมีการกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายจะได้รับประโยชน์ในฐานะลูกหนี้เพราะจำนวนเงินที่ใช้ จ่ายจะมีค่าน้อยลง

เงินเฟ้อกับอัตราดอกเบี้ย

- อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate)

$$\begin{array}{lcl} \text{อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง} & = & \text{อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน} - \text{อัตราเงินเฟ้อ} \\ \text{Real Interest Rate} & = & \text{Nominal Interest Rate} - \text{Inflation} \end{array}$$

$\therefore \uparrow \text{อัตราเงินเฟ้อ} \rightarrow \text{อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง} \downarrow$

การแก้ไขภาวะเงินเฟ้อ

การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อด้านอุปสงค์

1. การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดยใช้นโยบายการเงิน (Monetary Policy)
2. การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดยใช้นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)
3. มาตรการอื่นๆ

การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อด้านอุปทาน

1. การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดยใช้นโยบายการเงิน

1. เพิ่มอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย

เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สร้างเงินฝากได้น้อยลง

2. ขายหลักทรัพย์รัฐบาลแก่ประชาชน

เนื่องจากผู้ที่มาซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลต้องจ่ายเงินชำระค่าหลักทรัพย์ ทำให้ปริมาณเงินในระบบ เศรษฐกิจลดลง

3. เพิ่มอัตรารับซื้อลดตั๋วเงินของธนาคารกลาง

เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมจากธนาคารกลางน้อยลง การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะลดลง

2. การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อโดยใช้นโยบายการคลัง

- การใช้นโยบายการคลังแก้ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ เพื่อลดความต้องการสินค้าและบริการของประชาชน รัฐบาลใช้มาตรการ คือ นโยบายงบประมาณเกินดุล (ค่าใช้จ่ายภาครัฐมากกว่าภาษีที่เก็บได้: $G > T$)
- นโยบายงบประมาณเกินดุล คือ นโยบายงบประมาณรายรับสูงกว่ารายจ่าย เก็บภาษีให้ มากขึ้น ลดการใช้จ่ายของรัฐบาล เพื่อดึงเอาเงินในมือประชาชนเข้ามาสู่ภาครัฐบาลมากขึ้น และทำให้การบริโภคของประชาชนลดลง

3. มาตรการอื่น ๆ

- นอกจากการใช้นโยบายการเงินและการคลังในการแก้ปัญหาเงินเฟ้อแล้ว ยังมีการใช้นโยบายอื่นๆ
- ตัวอย่างเช่น ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้า เพื่อเพิ่มปริมาณสินค้าและบริการให้เพียงพอ และการควบคุมราคาสินค้าไม่ให้สูงเกินไป เป็นต้น

การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อด้านอุปทาน

- มาตรการที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ผลิต
- ควบคุมไม่ให้เกิดการผูกขาด เช่น กำหนดไม่ให้ค่าจ้างสูงเกินไป
- การควบคุม **ราคาน้ำมัน** ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากเพราะเป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกประเทศ

การว่างงาน (Unemployment)

- การว่างงาน (unemployment) หมายถึง ภาวะที่คนงานไม่สามารถหางานทำได้ทั้งที่มีความสามารถที่จะทำงานและสมัครใจที่จะทำงาน ณ อัตราการจ้างที่เป็นอยู่ในขณะนั้น
- ในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าบุคคลเหล่านั้น ว่างงานโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Unemployment) ซึ่งเป็นภาวะที่เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะจะทำให้ผลผลิต และรายได้ลดลง มาตรฐานการครองชีพต่ำ

ผลกระทบของการว่างงาน

1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
2. ผลกระทบต่อสังคม
3. ผลกระทบต่อการเมือง

1. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- เมื่อมีการว่างงานประชาชนไม่มีงานทำ การใช้ประโยชน์จากแรงงานไม่ได้ใช้อย่างเต็มที่ ในขณะเดียวกัน เมื่อการว่างงานมากขึ้น รายได้ประชาชนลดลง รายจ่ายในการบริโภคลดลง ระบบเศรษฐกิจลดการลงทุน ลดการจ้างงาน ทำให้การว่างงานรุนแรงเพิ่มขึ้นอีก
- ตัวอย่างเช่น กรณีประเทศไทย เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มีผลให้อัตราการว่างงานสูงขึ้น จากปี 2540 ร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ 4.4 ในปี 2541 ก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก

2. ผลกระทบต่อสังคม

- เมื่อการว่างงานเกิดขึ้น มีผลให้ประชาชนไม่ได้รับรายได้เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต จะเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ใช้อัตราการว่างงานเป็นตัวชี้วัดความอยู่ดีกินดีของประชาชน

3. ผลกระทบต่อการเมือง

- การที่คนว่างงานมาก ๆ ประชาชนไม่มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว อาจทำให้บุคคลเหล่านั้นก่ออาชญากรรมต่าง ๆ และทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหา ถ้ารัฐบาลไม่สามารถบรรเทาปัญหาการว่างงานได้ ทำให้เสถียรภาพของรัฐบาลสั่นคลอนได้

การแก้ไขปัญหาการว่างงาน

1. เพิ่มการใช้จ่ายโครงสร้างพื้นฐาน

รัฐบาลสามารถใช้จ่ายในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น มีผลทำให้การจ้างงานมากขึ้นด้วย

2. เพิ่มรายจ่ายด้านสวัสดิการสงเคราะห์

รัฐบาลเพิ่มรายจ่ายด้านสวัสดิการสงเคราะห์ เช่น สงเคราะห์คนชรา คนพิการ การที่ประชาชนมี รายได้เพิ่มขึ้น หน่วยธุรกิจผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น การจ้างงานขยายตัวตามไปด้วย

3. การลดภาษีอากร

รัฐบาลลดภาษีอากรเพื่อกระตุ้นให้หน่วยธุรกิจเพิ่มการใช้จ่ายในการบริโภค และการลงทุนจะทำให้ประชาชนมีเงินเหลือเพื่อจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น มีความต้องการสินค้ามากขึ้น หน่วยธุรกิจขยายการผลิต การจ้างงานก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะเงินเฟ้อและการว่างงาน

- Phillips ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการว่างงาน (Unemployment: U) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน โดยใช้ข้อมูลของประเทศอังกฤษ (UK) ระหว่าง 1861-1957 พบว่า มีการแลกเปลี่ยน (Trade-off) ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงาน

เส้นฟิลิปส์ (Philips Curve)

อัตราว่างงานต่ำ → อัตราเงินเฟ้อสูง
อัตราว่างงานสูง → อัตราเงินเฟ้อต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะเงินเฟ้อและการว่างงาน

Short-run Phillips curve:

